

Pii semεε pii tuuyɔ ya y'a wá yiye na,
na yi pinne yeege shiizhan na pye
semε kuugo nigin.

Pee pu wa mε:

Kile w'a Koŋɔ yàa

Adama ni Awa

Nuxhun ni kɔɔgbɔhɔ ki keree

Ibirayima wo keree

Yakuba wo keree

Yusufu wo keree

Musa wo keree

Wuruti wo keree

Saannaa Dawuda wo keree

Kile tudunmɔɔ Eli wo keree

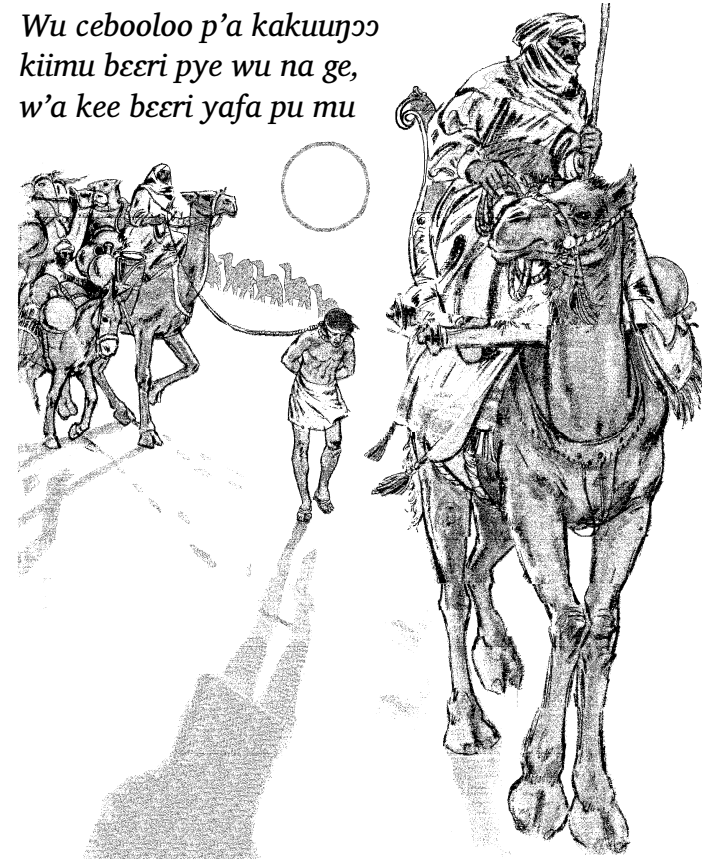
Kile tudunmɔɔ Zhonasi wo keree

Kile tudunmɔɔ Dajeli wo keree

Yusufu

wo keree

*Wu cebooloo p'a kakuuɔɔ
kiimu beeri pye wu na ge,
w'a kee beeri yafa pu mu*

L'histoire de Joseph en langue mamara du Mali

Yakuba ni wu nagoo p'a she diin Goshen niɲe ka na

(Zhenɛzi kuugoo 47:27-28; 50:22)

Ayiwa, a Izirayeli nagoo p'i she diin Misira fiige ki ni, Goshen niɲe ki na. A pu keɲe yaɲmuyɔ y'i sii ɲeɲe xuuni wee xuu wu ni. A sege di daan pu na, a p'i sii ɲeɲe xuuni. A Yakuba di yee ke ni gbarashuun pye Misira fiige ki ni. A wu shi wu yee ki bæri di bye yee xhuu nigin ni keɲe shishɛere ni gbarashuun (147).

A Yusufu ni wu to wu kpuun l'i gori Misira fiige ki ni. A Yusufu shi wu bye yee xhuu nigin ni ke (110).

Imprimerie ANTBA

Yusufu

wo keree

L'histoire de Joseph

*Il a pardonné à ses frères tout le mal
qu'ils lui ont fait*

Traduit en langue mamara (minyanka) du Mali

Église Chrétienne Évangélique
BP 19 Koutiala, République du Mali

Nos remerciements à l'Alliance Biblique
Universelle

Idée et Illustrations prises de :
Les Aventures de Joseph.
© Alliance Biblique Universelle
UBS-EPF 1993 - 12M - FF580P
BP 42726 Nairobi, Kenya

Les dessins sont utilisés avec la permission de
l'Alliance Biblique Universelle (UBS).

1ère édition en langue mamara 200 exemplaires

© 2013 Église Chrétienne Évangélique du Mali
BP 19 Koutiala
République du Mali

Yakuba ni wu nagoo p'a kari Misira fiige ki ni

(Zhenzi kuugoo 46:5-7)

A Yakuba di yiri foro Beerisheba ni na kari. Farawɔn bi wotoriyo yemu yaha pa pu feni ge, a Isirayeli jalaa p'i pu to Yakuba ni pu nagoo ni pu cèe pu lɔ yee wotoriyo yi ni. Yanmuyɔ yemu beeri p'a ta Kana fiige ki ni ge, a p'i gari ni yee beeri ni, na gari ni pu yapɔɔyɔ yi be ni. A p'i gari Misira fiige ki ni, Yakuba ni wu nagoo pu beeri ni. Wu jalaa ni wu pushaa, na fara wu jabiye yi beeri na, a wu gari ni wu puga sheen pu beeri ni.

Lee kadugo na a wu ni wu cebooloo p'i binne jo. Ayiwa a p'i foro Misira fiige ki ni na kari Kana fiige ki ni pu to Yakuba wu yiri. A p'i she wu pye: «Yusufu wa jii na. Wee wu wa Misira fiige ki beeri jujɔ ni.» A Yakuba di juduuro wá wuye na, bani wu bi dà pu na we. Ga ba p'a pa Yusufu jɔjomɔ pu beeri paari wu mu, a wu wotoriyo yi be ja we, Yusufu ya yemu yaha pa wu feni ge, wee tuun wu ni a wu xakili wu na pa diin. A Isirayeli di jo: «Lee wa yaa mu ba! Ne ja Yusufu wu wa jii na sanha! N'a da zhe foro wu na yani di ba xhu ge.»

Jaha tatiige jomɔ

Pe jomɔ pe ya jaha tii ná wemu na ge, wee mege ki je na Yusufu.

Yusufu ya pye Yakuba wo ja wa. Wu bi jmunuyo jmunɔɔ na yi paari wu to we, ni wu jahafee pu mu, a lee di wu tɔn pen wu jahafee pu mu. A p'i ba wo wu kaa na, na wu pere Misira fiige ki shevee pii mu. A wu she bye bulooro ni Misira fiige ki ni. A wu kafɔɔ wu shɔ wu ba kafineye taha wu na, a p'i wu le kaso ni. A Kile di fungɔngɔ feere kan wu mu wu na jmunuyo kóri yu. A lee di ba bye kapujɔ na wu pye Misira fiige ki beeri wo jujɔfɔɔ.

A wu cebooloo p'i ba gari di zhe shinma shɔ Misira fiige ki ni, a wu she wuye she pu na, na yafa pu mu pu kapyegee niguujɔɔ ki beeri na.

A wu pu ni tofɔɔ wu beeri lo jeri Misira fiige ki ni.

Pe jomɔ pe ya foro Karijege Jomɔe Nilee li wo seme jɔɔ li ni. Lee sha m'a lee kalaa, ma na kii keree kii jaha ce xuuni.

Jomɔ pu tataya

Yusufu wo keree	1
Yusufu wo ηmunɔɔ ye	2
Yusufu ya she foro wu nahafɛe pu na	3
Yusufu nahafɛe p'a wɔ wu kaa na	4
Yusufu nahafɛe p'a wu pere	5
Na Yusufu yaha Potifari kaban	7
Potifari shɔ wu jii ya foro Yusufu feni	8
P'a Yusufu le kaso ni	9
Farawɔn wo ηmunɔɔ ke	10
Yusufu ya Farawɔn wo ηmunɔɔ ki kɔri jo	10
Yusufu ya jeri Misira fiige ki jɔɔɔɔ	12
Yusufu cebooloo pu shezhiine Misira fiige ki ni	14
Yusufu ya jo na pu pa ni Benzhamen ni	16
Yusufu cebooloo p'a nɔ ni shinma wu ni Kana fiige ki ni	17
Yakuba nagoo pu shee shuun wuu Misira fiige ki ni	18
Yusufu ya wuye she wu nahafɛe pu na	20
Yakuba ni wu nagoo p'a kari Misira fiige ki ni	23
Yakuba ni wu nagoo p'a she diin Goshen jiiɛe ki na	24

shuun xuugbɔhɔ k'a ta xɔ fiige ki ni. Ga yee kaguro funɔ ni sanha yeme wa da nugi we, shinma wa da gɔn we. Kile ya ne yaha pa yee naha na, kɔnhɔ yee shi wu gori yaha jiiɛe ki na, ne ba yee munahaa ki jɔɔɔɔ wolo. Yee ya ta ne yaha pa naha we, ga Kile w'a ne yaha pa naha. W'a ne pye ba Farawɔn to jɛ we, na ne pye wu puga ki jɔɔɔɔ, na ne pye Misira fiige ki beeri gbafenɛeri.

Yi kuri she tɔvuyo na na to wu yiri. Y'i she wu pye na wu jɔ Yusufu w'a jo: «Kile w'a ne tenɛ na pye Misira fiige ki beeri jɔɔɔɔ, yiri m'a ma na yiri tɔvuyo na. Ma na ba diin na tɔan Gosheni jiiɛe ki na, ma ni ma nagoo pu ni, ni ma jabiye ye, ni ma yapɔɔɔɔ we, ni ma niiye ye ni ma keɛe yaɔmuyɔ yi beeri. Bani xuugo k'a da ba yee kaguro pye sanha. Ne na ba yere ni yi jɔɔɔɔ tuguro beeri ni. Lee funɔ ni ma ni ma puga ki ni, ni ma keɛe yaɔmuyɔ yi beeri ni, yaaga ka shishiin funmɔ da bye yi na we.» »

A Yusufu di wu keye migile wu ceborona Benzhamɛ katige ni, na ganha na jiiɛe. A Benzhamɛ be di wu migile katige ke ni na ganha na jiiɛe. A Yusufu mesuwo di jɔɔɔɔnɔ fɔ kan wu ceboronamaa pu beeri mu.

Yusufu ya wuyɛ she wu jahafɛɛ pu na

(Zhenzi kuugoo 45:1, 4-11, 14-15, 25-28)

Wee tuun wu ni Yusufu ya já wuyɛ co nige wu tãan sipyii pu beeri nii na wɛ. A wuu mujuugboɔ wá na: «Sipyii pusamaa beeri pu foro.» Yusufu ya wuyɛ she wu cebooloo pu na tuun wemu ni ge, sipya watii bye wà nige ni pu ni we.

A Yusufu di wu cebooloo pu pye: «Yi fulo na na.» A p'i fulo wu na. A wu jo: «Yee ya yi ceborona Yusufu wemu pere Misira fiige ki sheveɛ pu mu ge, nɛ wu jɛ wii. Nime, yi ganha bu jahaya tanha y'i logoo yirige yiye tãan nɛ wo bere wu wuu na wɛ. Bani Kile ya nɛ yaha pa naha yee jaha na, kɔnhɔ nɛ ba munahaa nijehɛɛɛ jɔɔ wolo. Yee

Yusufu wo keree

(Zhenzi kuugoo 37:1-4)

[Ayiwa, Yusufu to wu nidɛngɛ ki bye Kana fiige ki ni. Wee jɛ Yakuba. Kee fiige ke ni Yakuba be wo to w'a wu wo cana nii li pye nadadɛnre na.]

Yakuba wo nagoo pu keree ki torogana li wa le. Yusufu shi w'a nɔ yee kɛ ni gbarashuun na ge, a wu ganha na se yatɔnahama ni ni wu jahafɛɛ pu ni. Lee funabileere le bi taha li to wu cɛɛ Bila ni Zilipa wo jalaa feni. Yusufu bi ma na pee wo mekyɛgere keree ki beeri paari pu to wu mu. Yusufu bi dan Izirayeli ni na toro wu nagoo pusamaa beeri tãan, bani wu bi le xɔ na na wee se. A tofɔɔ wu fadeborɔɔ nijegɛɛ nizaana ka jooli na kan wu mu. Ba wu jahafɛɛ p'a li cɛ na w'a dan pu to wu ni, na toro peesamaa beeri tãan wɛ, a p'i wu kɔ, na bye pu ya kafilatan yu ni wu ni nige wɛ.

Yusufu wo ηmunɔɔ ye

(Zhenzi kuugoo 37:5-11)

Ayiwa a Yusufu di ba ηmunɔɔ ka ηmunɔ [caɲa ka], na kee paari wu jahafɛ pu mu. A lee di la fara wu tobeenre na pu mu. A wu pu pye na: «ηmunɔɔ ka ne ηmunɔ, yi yere y'i ki logo! Ne ki ηmunɔ jo wɛe bye sige ni na alikama kɔn, na wu puu pɔhɔ pɔhɔ. A ne ba poo la pɔ, a l'i yiri yere. A yeesamaa wo pɔhɔ k'i li maha, na nuguro sin li fɛe ni.» A wu jahafɛ p'i wu pye: «Mu funɔ na na saan, kelee fanhafɔ mu da ba bye wɛe ɲuɲ ni gɛ?» A wu ηmunɔɔ ye ni wu jomɔ p'i sii wusama tɔn pen.

A p'i yee yakanya yi lɔ, na wari wu tɛhɛ shuun shuun lɔ, na Benzhamɛ bɛ lɔ. A p'i gari Misira ni, na she yere Yusufu jaha tɔan.

Ba Yusufu ya Benzhamɛ ja ni pu ni shiizhan wɛ, a wu wu puga ki ɲuɲɔɔ wu pye: «She ni pii sipyii pii ni na kaban, m'a she yatɔɔ ka gbo, m'a shɔhɔ, bani ne kaban pii namaa pii wa da pu caɲa yalige li. A wee nɔ wu li pye ba Yusufu ya yi jo wɛ, na gari ni pu ni Yusufu kaban.

Ba Yusufu ya pa nɔ wu kaban wɛ, yakanya yemu ni p'a pa ge, a p'i yee kan wu mu, na nuguro sin wu fɛe ni.

Yakuba nagoo pu shɛɛ shuun wuu Misira fiige ki ni

(Zhenɛzi kuugoo 43:11, 13-17, 26)

A pu to Izirayeli wu jo: «Ba ni li wa mu, yi le pye: Yi wù wo fiige ki wo yaɲmuzaaya ya le yi bɔrilɔɔ pu ni yi she gan wee ná wu mu. Wusuna dɔɔni, ni sere dɔɔni, ni nudanga yawurere, ni ladanɔmu, ni pisitasi nile, ni amadi nile. Yi kuri she wee ná wu yíri, y'i da se ni yi kurogo cuun wu be ni. Se Beeri Fɔɔ Kile wu yi nɔpaara leɲe wee ná wu ni, kɔnhɔ wu she yi ceborona we ni Benzhamɛ be yaha pu da ma ni yi ni. Ne wi ge, ne bi lɔ di buun na nagoo pu ni, ne na buun pu ni.»

A wu ba ɲmunɔɔ ka be ɲmunɔ, na kee be paari wu jahafɛɛ pu mu. A wu pu pye: «Ne ɲmunɔɔ ka be ɲmunɔ sanha jo caɲa ke ni yeɲe ke, ni wɔrɔɔ ke ni nigin, jo yee beeri y'a pa nuguro sin ne fɛɛ ni.» A wu ki paari wu to wu mu, na ki paari wu jahafɛɛ pu be mu. Ga, a tofɔɔ wu nama kɔn wu na na wu pye: «ɲmunɔɔ ke mu wa ɲmunɔ ge, kee kóri di wa dii we? Kɔnhɔ mu wa giin na ne, ni ma nu we, ni ma jahafɛɛ pee, na wèe pu da na zhe nuguro sin piɲe na mu fɛɛ ni we?» A wu ɲɛɲɛn di bye wu jahafɛɛ pu ni, ga wu to wu kunni di pe jomɔ pe yaha wuyɛ funɲɔ ni.

Yusufu ya she foro wu jahafɛɛ pu na

(Zhenɛzi kuugoo 37:12-14, 17)

A tuun wa di ba nɔ a wu jahafɛɛ p'i yìri kari ni pu to wu yatɔɔyɔ yi ni Sisemu kulo li ni, p'i she yi naha wà. A Izirayeli di ba Yusufu pye caɲa ka na: «Ma jahafɛɛ pu

wa Sisemu kulo li ni na yatɔɔyɔ yi naha wà. Pa di ma tun pu mu.» A Yusufu di wu ɲɔ shɔ na: «Uun di we.» A wu wu pye: «She ma nahafɛ pu pɛregi, ma pu sicuumɔ cɛ. M'a yatɔɔyɔ yi bɛ pɛregi, m'a guri pa yi naha jo na mu.» Wee tuun wu ni a wu Yusufu tun na yìri Xheburɔn fadaaɲa ki ni, a Yusufu di gari Sisemu kulo li ni.

A ná wa di wu pye: «P'a yìri we xuu we ni, bani nɛ yi logo pu ɲɔ na na Dotan kulo li ni pee ya se.» A Yusufu di gari pu feni Dotan ni, na she pu ta wà.

Yusufu nahafɛ p'a wɔ wu kaa na

(Zhenzi kuugoo 37:18-24)

A wu nahafɛ p'i wu nibawo ɲa na wu yaha taliige ni. A p'i woni pye wu na na wu yaha wu sanha ɲɔ pu na we, na p'i wu gbo. A p'i ganha na puyɛ pyi na: «Ŋmunɔyɔ yi fɔɔ wu wii ma. Yi pa wù wu gbo, wù wu wá ke wege ke ka ni. Wù ba jo na yacoɲɔ k'a wu co. Wu ŋmunɔyɔ yi na ba bye lemu ge, wù lee ɲa.»

Ga ba Uruben ya yee logo wɛ, na Yusufu munaa ɲuɲɔ wolo. A wu pu pye: «Wù ganha bu wu gbo wɛ.» A Uruben

Yusufu cebooloo p'a ɲɔ ni shinma wu ni Kana fiige ki ni

(Zhenzi kuugoo 42:29-36)

Ba p'a kuri pa Kana fiige ki ni pu to wu yìri wɛ, keree kimu bæri k'a pye pu na ge, a pu kee bæri paari wu mu. A p'i jo: «Ná wemu wu ɲɛ fiige ki ɲuɲɔ ni ge, wee ya kafilawa jo ni wèè ni, na jo na kasɛɛge tapyege ni wèè ya pa. Ga a wèè di wu pye jo see sipyii wèè ɲɛ, jo wèè ɲɛ kasɛɛge pyevɛɛ wɛ. Jo namaa ke ni shuun wèè di bye, ná nigin jalaa, jo nigin wu wa wee wa nige wɛ, jo wèè kurogo cuun wu wa wà wèè to wu tàan Kana fiige ki ni. Ayiwa, a fiige ki ɲuɲɔfɔɔ wu jo: «Lemu na n'a da li cɛ na yee ya pa kasɛɛge na-ɛ ge, lee li wa mɛ: Yi yi ceborona nigin wa yaha naha na mu, y'i ɲɔlige ki lɔ y'a se yi puga sheen xuugo wuu pu mu. Y'i she ba ni yi kurogo cuun wu ni. Lee na n'a da li cɛ jo yi wa ta pa kasɛɛge na wɛ, jo see sipyii yi wa. Ne m'a yi cuun wu kuruɲɔ na kan yi mu, yi ma ganha na jagi pyi bɛ sanha na wo fiige ki ni.» »

Ba p'a shinma wu ɲɔ kɔn na gaanɲi wɛ, a wa bæri di wu wo wari wu ta wu wo shinma bɔri wu funɲɔ ni. Pu ni pu to wu ni, ba p'a wari wu ɲa shinma bɔrilɔɔ pu ni wɛ, a pu bæri di sii fya. A pu to Yakuba wu pu pye: «Yee ya nɛ buun na jalaa pu ni. Yusufu ɲɛ nige wɛ, Simiɲɔ bɛ ɲɛ nige wɛ, y'i giin da gaanɲi ni Benzhamɛ bɛ ni. Kii keree kii bæri wa dun nɛ ɲuɲɔ ni.»

wee wa nige wε.» A Yusufu di guri jo: «Nε sii yi jo wε? Kasεεge pyevεε yee jε!» A wu pu le kaso ni na ta cabyaa taanri.

Yusufu ya jo na pu pa ni Benzhamε ni

(Zhenεzi kuugoo 42:18-24)

Caņa taanri wogo ki na a Yusufu di pu pye: «Yi le pye, yaaga wa da yi ta wε, bani nε fyagi Kile na. Yi bi jε see sipyii, shen nigin wa wu kori naha yi ni kaso wu ni, pusamaa di she shinma wu kan yi puga sheen xuugo wuu pu mu. Y'i she guri pa ni yi cuun wu ni naha na y'iri, lee funηo ni y'a yemu jo ge, yi nηo na jε, yi m'a sho xu na.» A p'i lee pye.

Wee tuun wu ni a p'i puyε pye: «Can na wεe ya nahana wu cuun wu mu. Wεe bεeri ya li ja na w'a wεe jεeri ni yama ni wu funηo ni, ga wεe ya ta soo na wu jεrege ki logo wε. Lee l'a ke boongō ke pye k'a wεe ta.» A Uruben di jo: «Ta nε bi sii yi jo yee mu jo yi ganha bu pya we xake lo-ε, a yee di li she wε? Nime wu shishan pu foo wa yegee wεe na.» Pu bi cε jo Yusufu ya pu jomō pu nuri wε, bani wa wu bi yi jεri pu mu. A wu kadugo le pu ni, na laara kōn pu na, na mεε su. Lee kadugo na a wu guri pa na pa yu ni pu ni. A wu Simijō co pu niηe ni, na wu pō pu jii na.

di pu pye: «Yi ganha bu wu gbo wε. Yi wu wá ke wege ke ni ke sipōηo ke ni naha, ga yi ganha bu yi keηe taha wu na wε!» Wu funηo bye wu Yusufu sho pu na wu wu kurūηo pa gan wu to wu mu, lee na w'a yee jo.

Ba Yusufu ya pa nō wu jahafεε pu na wε, a p'i wu co, na wu fadeborōηo niηegeηe nizaanηa ki wolo wu na. Na wu lo shan kee wege ki ni, yaaga di bi bye wege ki ni wε, loho bye ki ni wε.

Yusufu jahafεε p'a wu pεre

(Zhenεzi kuugoo 37:25-36)

Lee kadugo na a p'i diin na li. Ba p'a pa pu juyō yirige wε, na sipyiηehemεε pii ja pu na ma na y'iri Galadi mara wu ni. Isimayeli shi wu bye pee sipyii pee. Pu bi pu jōhōyō yi tugo ni gōmu, ni bōmu, ni ladanōmu ni, na se Misira fiige ki ni. Wee tuun wu ni a Zhuda di wu ceboronamaa pu pye:

«Wèè bu wù cuun wu gbo, na yi ñmòhò, kuduun wekè wèè di da da lee ni wè? Yi pa wù wu pèrè Isimayeli shi wu mu. Wù ganha bu wù keñe taha wu na wè, bani wèè cuun wu ñe wii. Wu ni wèè bèeri pu ñe ceexaara nigin.» A wu ceboronamaa p'i sò wu jomò pu na. Lee di Madiyan fiige ki jagipyii pii ta pu na doroo. A Yusufu nahafèe p'i wu kile yeege wege ki ni, na wu pèrè Isimayeli shi wu mu warifyen tuuñò kelee shuun na. A p'i gari ni wu ni Misira fiige ki ni.

Ba Uruben ya pa she guri pa wè, wu ya pa Yusufu ta wege ki ni nige wè. A wu wu fàya sheengi jatanhaña keñe ni, na guri kari wu ceboronamaa pusamaa yíri na she jo: «Pya wu ñe wà nige wè! Nè na she mii nime wè?» A p'i sikapoo

wù kan, kònhò xuugo ganha bu wù gbo wè.» A Yusufu nahafèe ke di gari Misira fiige ki ni shinma wu tashògò ni. Lee bi Yusufu ta wee na ñe Misira fiige ki ñuñò ni. Wee wu bi bèrè wu pyi fiige ki sipyyi pu bèeri mu. Ayiwa, a Yusufu nahafèe p'i nò na nuguro sin wu fèe ni, na nahaya ye buri ñiñe na. Ba Yusufu ya wu nahafèe pu ña wè,

na pu cè, ga na wuyè pye kanna wu ya pu cè wè. A wu kafilawa jo ni pu ni na: «Mii yee d'a yìri wè?» A p'i wu ñò shò na: «Kana fiige ki ni wèè ya yìri na ba di ba ñolige sha.»

A Yusufu di wu nahafèe pu cè, ga pee di ya wu cè wè. Ñmunòyò yemu y'a jé toro wu ni pu shizhaa na ge, a wu funñò di do yee na. A wu pu pye: «Kasèege na yee ya pa. Fiige ki tɛyè yemu fanha k'a cèrè ge, yee ya pa y'i ba yee sha cè.» A p'i wu pye: «Ma buloo pu ñe namaa ke ni shuun, wèè bèeri ñe ná nigin jalaa Kana fiige ki ni. Wèè bèeri kurogo wo w'a kori wèè to wu tàan wà. Ná nigin wu wa

Na xuugo ki wo yee ki ta ki sanha ꞑ ꝓ ꝓ we, a Yusufu di jalaa shuun ta Asenati na, On wo saraya ꝓaha shꝓꝓrivꝓꝓ Potifera poro we. A Yusufu di jashiime wu mege le na Manase, na jo: «Bani Kile w'a ne pye ne funꝓꝓ ki wꝓ na kanhama pu beeri ni na to puga ki be na.» A wu shuun wo wu mege le na Efirayimu, na jo: «Bani Kile w'a ne pye sege fꝓꝓ na kanhama fiige ki ni.» Yeetangaa gbarashuun wu w'a pye Misira fiige ki ni ge, a kee di doro. A xuugo ki wo yee gbarashuun wu ꝓ ꝓ ꝓ ma na jo ba Yusufu ya yi jo we. A xuugbꝓꝓ di jé fiije yi beeri ni, ga a ꝓꝓlige di bye Misira fiige ki beeri ni.

Yusufu cebooloo pu shezhiine Misira fiige ki ni

(Zhenzi kuugoo 42:1-3, 6-9, 13-14, 17)

Ba Yakuba ya logo na shinma wa Misira fiige ki ni we, a wu wu nagoo pu pye: «ꝓaha na yi d'a tiin na yiye wii me we? Ne logo na shinma nibereme wa daa Misira fiige ki ni. Yi she shinma wa shꝓ wà yi pa

wa kuun, na Yusufu fadeboronꝓ ki le pee shishan pu ni. A p'i kee fadeboronꝓ niꝓeꝓe nizaꝓa ki yaha pa pu to wu kan, na te tuduro te taha ki na na: «Ke fadeboronꝓ ke wèe ya ta, ki wii ki bu gara ta ma ja wu wogo.»

A Yakuba di ki wii ce, na jo: «Ne ja wu fadeboronꝓ ki k'a ke! Yaconꝓ ka k'a wu xa. K'a Yusufu waagi waagi!» A Yakuba di wu fàya sheengi ꝓatanhaꝓa keꝓe ni, na bꝓꝓꝓ fàꝓa nugo, na sii cabyaa niꝓeꝓeꝓe pye na pya wu nixhugo ki mee suu.

A wu jalaa ni wu pushaa pu beeri di ba ba wu ꝓeeri, kꝓꝓꝓ p'i wu luu ꝓiꝓe, ga wu ya ta sꝓꝓ wu luu li ꝓiꝓe we, na jo: «Ne ꝓesinme wo w'a da ba digi zhe na ja wu yiri xuu kulo ni.» A wu to wu ganha na wu nixhugo ki mee suu.

Lee bi Madiyan sheen pu ta p'a Yusufu pere Misira sheen Potifari mu, wee bye Farawꝓꝓ wo gedii ꝓꝓꝓꝓꝓ.

Na Yusufu yaha Potifari kaban

(Zhenzi kuugoo 39:2-4)

A Tehene Baa Kile di gori yaha ni Yusufu ni. A wu keree ki beeri di ganha na ꝓꝓꝓ. A wu bye wu kafꝓꝓ Misira shen wu kaban. A wu kafꝓꝓ wu li ꝓa na Tehene Baa Kile wu wa ni wu ni, na wu bu jé kaa lemu beeri ni, Tehene Baa Kile na lee ꝓꝓ kan wu mu. A Yusufu kaa di daan wu kafꝓꝓ wu mu, a wu ganha na wu kafꝓꝓ wu kapyeꝓe ki pyi. A wu kafꝓꝓ wu wu teꝓe wu puga ki beeri ꝓꝓꝓ ni, na wu keꝓe yaꝓꝓꝓꝓ yi beeri kaa le wu keꝓe ni.

Potifari shɔ wu jii ya foro

Yusufu feni

(Zhenzi kuugoo 39:6-18)

Yusufu bi jɔ jɛwiine ni, wu cɛre ti leme be d'a jɔ. A tuun wa di ba nɔ a Yusufu kafɔ wu shɔ wu jaha yeege wu feni. A wu Yusufu pye: «Sinne ni na ni.» Ga, a Yusufu di li she, na wu kafɔ wu shɔ wu pye: «Ne kafɔ wu ya jin nige ne ni kaa la shishiin te ni ke puga ke ni we. Kemu beeri ki je wu wogo ge, w'a yee beeri kaa le ne keje ni. Sipya wa ke puga ke ni wemu w'a ye ne na we, wu di ya ne jaha kon kaa la shishiin na we, fo mu, bani mu je wu shɔ. Ne ma bye dii na Kile xake lo ni lee kakuutiine le la wo bye ni we? Caɗa caɗa wu bi yee yu ni Yusufu ni, ga Yusufu ya ta pye ja be wu feni, wa wu ta w'a go na sinne ni wu ni we.

Caɗa ka a Yusufu di ba je puga ki ni na wu wo kapyenje ki pyi. Bulu wa shishiin bye puga ki ni kee caɗa we. A cee wu di wu co fadeje ke na, na jo: «Pa sinne ni na ni!» A Yusufu di fadeje ki yaha wu keje ni, na baa foro kpeenge ki na. Ba cee w'a li ja na Yusufu ya wu fadeje ki yaha wu keje ni, na baa foro kpeenge ki na we, a wu xhuulo, na puga ki sheen pu yiri na pu pye: «Yi le wii de! Jɔcoro kaa na we Heburu we ya pa naha. Ne feni w'a pa je na wu sinne ni ne ni, ga a ne li she, na xhuulo saama na. W'a ne ja ne na xhuulo saama na ge, a wu wu fadeje yaha ne keje ni, na baa foro kpeenge ki na.»

A cee wu Yusufu fadeje ki yaha wuye taan fo na she wu poo wu pye w'a pa. Na w'a pa ba ge, a wu wu pye: «Heburu bulona wemu ni m'a pa ge, w'a pa je ne feni na

she Misira fiige ki beeri jaari. Yee lemu Yusufu ya yere Farawon nahagbaa na ge, Misira saan wu ge, wu shi wu bye yee kelee taanri. A Yusufu di foro Farawon taan, na she Misira fiige ki beeri jaari.

Ayiwa, a jije k'i sii pu kan xuuni kee yee gbarashuun wu funjo ni. A Yusufu di kee yee gbarashuun wu wo shinma wu beeri pinne Misira fiige ki ni, na wu mara kulogoo ki ni. Kulo beeri kereye yemu beeri y'a lee tereje ge, w'a wee shinma wu yaha lee kulo li ni.

na kee kemu k'a ma Misira ni ge. Lee funḡo ni, xuugo ki da já ba fiige ki kyεεgi wε.»

Yusufu ya ɲeri Misira fiige ki ɲuḡɔɔ

(Zhenεzi kuugoo 41:37-43, 45-48, 50-54)

Piimu bæri pu ɲe fanha ki ni ge, a pee jomɔ pe di daan pee bæri ni Farawɔn ni. A Farawɔn di wu fanha ki sipyii pu pye: «We ná we ya ɲi Kile Munaa na. Ta wèe na já ná watii ta wemu na ye we na ge?» A Farawɔn di Yusufu pye: «Ni Kile ya kii keree kii bæri she mu na, sipya wa nige wemu w'a kaa cε, na ɲe fungɔngɔ fɔɔ ba mu ɲe wε. Mu n'a da deɲe na puga ki ɲuḡɔ ni. Ne puga sheen pu bæri pu wa da da ma ɲɔmεε con. Saanra koro le ye l'a da ba ne pye ma ɲuḡɔ ni.»

A Farawɔn di Yusufu pye: «N'a ma teɲe Misira fiige ki bæri ɲuḡɔ ni.» Kabelene lemu li ɲe ni fanha ki wo fe pu ni ge, a Farawɔn di lee wolo wu wo kabee li na, na li le Yusufu wo kabee li na, na fazaaya le wu na, na sannu ɲɔhɔɔ le wu katige ni. A Farawɔn di wu teɲe fanha ki wotori shuun wo wu ni. A p'i ganha na xhuulo wu ɲahagbaa na na yu: «Yi nuguro sin!» A Farawɔn di wu teɲe lee teɲegana li na mu Misira fiige ki bæri ɲuḡɔ ni. A Farawɔn di Yusufu mege ɲeri na Zafenati Paneya.

Yapere la bye wà na On, lee wo saraga ɲaha shɔɔnriwɔɔ wa mege ki bye na Potifera, a Farawɔn di wee wo poro kan Yusufu mu. Cee wu mege ki bye na Asenati. A Yusufu di

wu sinne ni ne ni. Ba ne sipyaa le na suu wε, a wu wu fadenje ki yaha ne keɲe ni, na baa foro kpeεnge ki na.»

P'a Yusufu le kaso ni

(Zhenεzi kuugoo 39:19-23)

Ba Yusufu kafɔɔ w'a yi logo wu shɔ wu ɲɔ na na le Yusufu ya pye wu na wε, a wu luu di yiri. A wu kafɔɔ wu wu le kaso ni. Saan wu wo kasolemεε pu ɲe kasogbaha kemu ni ge, kee ni wu bye. A wu bye wà kaso wu ni.

A Tehene Baa Kile di gori yaha ni Yusufu ni, na wu tɔn taan kasogbaha ki ɲuḡɔɔ wu mu. A kasogbaha ki ɲuḡɔɔ wu kasolemεε pu bæri wo keree yaha Yusufu keɲe na. Kaa bæri li bi byi wà ge, Yusufu wu da li ɲaha co. Kasogbaha ki ɲuḡɔɔ wu jate bi nɔ Yusufu keɲe kaa la shishiin na wε, bani Tehene Baa Kile bye ni wu ni. Wu bu kaa bæri ɲɔ wolo, Tehene Baa Kile na lee ɲɔ.

Farawɔn wo ŋmunɔɔ ke

(Zhenɛzi kuugoo 41:1, 8-12)

Ba yee shuun ya toro wɛ, a Farawɔn di ba ŋmunɔɔ ka ŋmunɔ. Ba jiga k'a mugi wɛ, a wu xakili di wuregi. A wu Misira fiige ki ceme fɛe pu bɛeri ni ki fungɔnyɔ fɛe pu bɛeri yiri, na ba ŋmunɔyɔ yi paari pu mu. Ga sipya bɛ ya ta pu ni wemu ya já ŋmunɔyɔ yi kóri jo wɛ. Wee tuun wu ni a yagbaya ɲuɲɔfɔɔ wu Farawɔn pye: «Nɛ funɲɔ ya to nɲaa na kakuunɔ la na. Farawɔn, mu luu bi yiri wèe tàan, ma buloo pee. A m'i wèe le kaso ni nɛ ni buuri yalaa ɲuɲɔfɔɔ wu ni, gedii ɲuɲɔfɔɔ wu kaban. A wèe shuun wu bɛeri di ba ŋmunɔyɔ shuun ŋmunɔ piige nigin wa ni, ŋmunɔɔ ka bɛeri ni ki kóri. Lee bi Heburuu levɔɔ wa ta wà ni wèe ni, wee bye gedii ɲuɲɔfɔɔ wu wo bulo. A wèe di ŋmunɔyɔ yi paari wu mu. A wu ŋmunɔyɔ yi kóri jo. A wu wa bɛeri wo ŋmunɔɔ kóri jo wu mu.

Yusufu ya Farawɔn wo ŋmunɔɔ ki kóri jo

(Zhenɛzi kuugoo 41:14-20, 22-25, 29-30, 33-34, 36)

Wee tuun wu ni a Farawɔn di wa tun p'a Yusufu yiri. A p'i wu yeege kaso wu ni tɔvuyo na. A wu ɲaha ki kuu, na fàya yi faa, na gari Farawɔn wu yíri. A Farawɔn di Yusufu pye: «Ŋmunɔɔ ka nɛ ŋmunɔ, sipya di ya ki kóri cɛ wɛ. Ga nɛ d'a logo na li tehene li ɲɛ mu wu ŋmunɔɔ logo yɛ, mu na ki kóri jo.» A Yusufu di Farawɔn pye: «Nɛ jani we! Kile wu da ba ɲɔshɔɔ nizaara kan ma mu.»

A Farawɔn di Yusufu pye: «Nɛ ŋmunɔɔ ki ŋmunɔ na naye ta Nili gba wu ɲɔ na. A nushaa gbarashuun di ba foro lɔhɔ ki ni piimu ya sii pele pele, na sii ɲɔ ɲɔ ge. A y'i ɲɔ kɔn na li gba wu ɲɔ ki na. A nushawaara gbarashuun wa bɛ di foro yeyi kadugo na. Tee bi sii pe, na waha. Nɛ sanha ti ɲɔhɔ nuwaara ɲa Misira fiige ki bɛeri ni wɛ. A tee nushawaara gbarashuun wu yeyi gbarashuun wu xa, yemu y'a fɛnhɛ foro ɲaha na, yi d'a pele pele, na ɲɔ bɛ ge.

Lee kadugo na a nɛ ke ŋmunɔɔ ke bɛ ŋmunɔ. Shinma sɛye gbarashuun bye shinma kaceɲɛ nigin na. Y'a sii se se, na sii ɲɔ ɲɔ. A shinma sɛye gbarashuun wa bɛ, yee bye pya baa, Kile-nɔhɔ kafɛɛge bɛ d'a yi waha waha. A yee bɛ di foro yeyi kadugo yíri. A pya baa wo shinma kawaya y'i yeyi nizaaya gbarashuun wu lɔ ɲɔ. Nɛ yi ɲaha jo ceme fɛe pu mu, ga sipya nigin bɛ ya já yi kóri jo wɛ.

A Yusufu di Farawɔn pye: «Farawɔn, ma ŋmunɔyɔ yi shuun wu bɛeri wa kaa nigin yu. Lemu Kile wa da ba bye ge, lee w'a jo ma mu. «Faa yapyiire ti na ba ɲɔ xuuni Misira fiige ki bɛeri ni yee gbarashuun funɲɔ ni. Lee kadugo na xuugbɔhɔ na jé na yee gbarashuun pye, fo na sipyii pu funɲɔ wɔ wee dagbɔ wu na Misira ni. Kee xuugbɔhɔ ki na ba fiige ki bɛeri kyɛɛgi.

«Ayiwa nime Farawɔn, ná wa ma da zha wemu ya kaa cɛ, na ɲɛ fungɔngɔ fɔɔ ge, m'a wee teɲɛ Misira fiige ki ɲuɲɔ ni. M'a faapyii ɲuɲɔfɛe teɲɛ fiige ki ni. Pee di da Misira fiige ki shinma wu taaga kaguro wogo ki shuu fo di zhe da wu wo yee gbarashuun wu torogo. Wee shinma wu na ba bye ɲɔlige na gbegele yaha yee gbarashuun xuugo ki ɲaha